

**СЕКЦІЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА
ПСИХОТЕРАПІЯ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ТА ДОРΟΣЛИМИ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, МЕТОДИ, ТЕХНОЛОГІЇ**

ГОНЧАРОВА А.І.,

*магістрантка спеціальності «Психологія»
Національного університету «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

**РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІГРОВОЇ ТЕРАПІЇ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ТА
СОЦІАЛЬНІЙ ПІДТРИМЦІ ДІТЕЙ ПІД ЧАС КОНФЛІКТІВ ТА
ВОЄННИХ ПОДІЙ**

Ігрова терапія є одним з ключових методів в психологічній та соціальній підтримці дітей під час конфліктів та воєнних подій. Згідно з дослідженнями, ігрова терапія виступає як ефективний інструмент для розв'язання проблем дитячого розвитку, сприяючи їхньому фізичному, психічному та соціальному добробуту [1]. У контексті конфліктів та воєнних подій, де діти зазнають психологічного стресу та травм, ігрова терапія набуває особливого значення, надаючи можливість дітям вільно виражати свої почуття та емоції через гру. Вона допомагає дітям знайти внутрішні ресурси для подолання труднощів та відновлення психічного комфорту. Ігрова терапія стає невід'ємною складовою психосоціальної підтримки, сприяючи розвитку творчої уяви та соціальної компетентності дітей під час складних життєвих ситуацій.

Для докладного розуміння ігрової терапії та її значення в контексті конфліктів і воєнних подій, необхідно розглянути як теоретичні засади цього методу, так і практичний досвід його застосування. У подальших розділах роботи ми розглянемо основні принципи та методи ігрової терапії, а також вивчимо приклади її успішного застосування в контексті соціально-психологічної підтримки дітей під час конфліктів та воєн.

У дослідженні ролі ігрової терапії в системі психологічної допомоги дітям і сім'ям, що опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій, використовуються різноманітні методи групової роботи. Зокрема, такі методи, як психологічні ігри, ситуаційні завдання, рольові ігри, робота в малих групах та робота в парах, є дуже ефективними. Психологічні ігри розширюють свідомість, розвивають комунікативні та творчі здібності учасників. Вони мають чітко визначену мету, яка відповідає потребам групи або тематиці тренінгу. Ситуаційні завдання:

група спільно шукає рішення в тій чи іншій запропонованій ситуації, що допомагає їй отримати інформацію та проаналізувати її. Рольові ігри імітують реальне життя та допомагають учасникам краще розуміти соціальні ситуації. Вони дозволяють розвивати нові стратегії поведінки та вирішувати особисті проблеми. Робота в малих групах створює взаємну підтримку та допомагає виникненню єдності групи. Це дозволяє кожному учаснику брати участь у діяльності, навчатися один від одного та використовувати власний досвід та знання. Ще один варіант групового методу, коли учасники працюють в парах, виконуючи завдання психолога, і потім діляться результатами з групою [2].

За результатами досліджень, у межах яких ігрову терапію було застосовано для розв'язання проблем дитячого розвитку, можемо констатувати:

Ефективність як терапевтичного методу. Ігрова терапія є ефективним методом вирішення проблем дитячого розвитку. Вона дозволяє дітям виражати свої почуття, досліджувати та розв'язувати конфлікти, розвивати соціальні навички та виявляти свої потенційні можливості через гру.

1. Покращення емоційного стану. Використання ігрової терапії сприяє покращенню емоційного стану дітей. Вони відчувають більшу підтримку, розуміння та прийняття своїх почуттів та емоцій.

2. Розвиток соціальних навичок. Через ігрову терапію діти навчаються спілкуватися, співпрацювати та вирішувати конфлікти з іншими. Вони розвивають соціальні навички, такі як емпатія, співчуття та ефективне спілкування.

3. Підвищення самосвідомості. Гра дозволяє дітям краще пізнати себе, свої почуття, бажання та потреби. Вони стають більш самосвідомими та усвідомлюють свою унікальність та цінність [2, с. 28].

Результати теоретичного аналізу наявних емпіричних досліджень впливу ігротерапії на психічний стан дітей та їхній соціальний розвиток у контексті конфліктів та воєнних подій показують, що ігрова терапія сприяє покращенню емоційного стану, допомагає дітям виявляти, розуміти та виражати свої емоції в безпечному середовищі. Це сприяє зниженню рівня тривоги, стресу та депресії. Також гра відіграє важливу роль у формуванні самоідентифікації дитини. Через різноманітні ігри та ролі, діти можуть краще розуміти себе, свої переживання та потреби. Участь у грі сприяє розвитку соціальних навичок, таких як спілкування, співпраця, вирішення конфліктів та сприйняття інших. Крім того, відчуття прийняття, підтримки та успіху у грі сприяє підвищенню самооцінки та віри в свої можливості у дітей. Також ігрова терапія може допомогти дітям легше адаптуватися до

нових ситуацій, зменшуючи вплив травматичних подій на їхнє психологічне функціонування.

Таким чином, зазначені висновки мають важливе значення для практики роботи з дітьми в умовах конфліктів та воєнних подій. Вони підкреслюють необхідність впровадження ігрової терапії як ефективного інструменту психологічної підтримки та реабілітації дітей, які потрапили в кризові ситуації.

Список використаних джерел

1. Литвиненко С.А. Ігрова терапія як метод розв'язання проблем дитячого розвитку. Наука і освіта. №4-5. 2008. С. 160-167. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5447/1/Litvinenko%20igr.pdf>
2. Панка В.Г., Ткачук І.І. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження). Київ : Ніка-Центр, 2020. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/723324/1/posibnyk-grupovi-formy.pdf>
3. Васильченко О.А. Ігрова терапія як метод соціальної роботи з дітьми шкільного віку. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 3(19). 2013. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/bd505ab6-ca5e-418a-b007-281c04014322/content>